

DANA HLAVATÁ

OBŽALOVANÁ,
SE DTE!

MARENČIN PT

DANA HLAVATÁ
OBŽALOVANÁ,
SEĎTE!

MARENČIN PT

Venované mojim „dvorným“ režisérom

**Jožkovi Chudíkovi
a Milankovi Homolkovi**

Ste úžasní v tom, čo robíte, čo ste za roky rokúce vytvorili pre televízneho diváka, ale ja si vás oboch vážim hlavne preto, akí skvelí ste ľudia. Dá sa s vami plakať. Od smútku aj od smiechu.

Ďakujem mojej priateľke a kolegyni – strihačke, profesionálke na svojom mieste a vzácnemu človeku

Alenke Šichmanovej

za rady a podnety, ktoré mi poskytla pri písaní tejto knižky.

*Moja vďaka patrí aj **Milanovi Antoničovi** za cenné rady a za jeho dlhoročné priateľstvo. Milanko, vážim si Ťa, mám Ťa rada. Si skvelý človek, kolega a vždy, keď Ťa na chodbe televízie stretnem, hneď mám krajší deň.*

© Dana Hlavatá, 2016

© Marenčin PT, spol. s r. o., 2016

Jelenia 6, 811 05 Bratislava

marenčin@marenčin.sk www.marenčin.sk

Cover illustration © Dana Hlavatá

Cover & Layout © Marenčin Media, 2016

Jazyková úprava Sylvia Sachs

587. publikácia, 1. vydanie

ISBN 978-80-8114-818-7 (viaz.)

ISBN 978-80-8114-818-7 (ePub)

ISBN 978-80-8114-818-7 (PDF)

1.

Hovoria o mne, že som roztržitá. No dobre, nevravím, že nie. Ale som aj panikárka. O tom už mlčia. Stavím sa, že polovica z tých, ktorí sa o mne takto „lichotivo“ vyjadrujú, nie je na tom lepšie. Keď budú mať štyridsaťpäť ako ja, budú inak premýšľať. Alebo vôbec. Aj tak myslím, že niekedy je lepšie nemyslieť. Nedá sa to. Keby mali iní na hlave, čo ja, zošediveli by v oveľa skoršom veku. Už ich vidím, ako kričia, že môj problém je v niečom inom. Treba mať v hlave a nie na nej. Omyl! Kardinálny, dovoľm si tvrdiť. Viem, o čom hovorím. Teda nie vždy, ale teraz celkom iste. Ja mám v hlave križovatku. Bez svetelnej signalizácie. To je morda, keď sa vám v hlave premávajú myšlienky ako splašené a nestačí hlavou len potriať, aby sa usporiadali, ocitli sa každá v správnom chlieviku. Vyselektovať z nich relevantné pre život, je umenie. A ja nie som žiaden umelec. Teda tí druhí to o mne tvrdia. Ja si skromne myslím pravý opak. Mám dušu umelca a viem písať. Nie výhražné listy a sťažnosti na bytový podnik, nebodaj anonymy, ale poviedky. A keby len tie. S tými som začínala, keď som mala štrnásť rokov. Uverejnili mi zo dve-tri v časopisoch. Bola som na vrchole blaha a zaumienila si, že sa stanem spisovateľkou, aj keby sa latinka mala zmeniť na azbuku. Prispôsobím sa. Urobím to, čo budú odo mňa redakcie

novín a časopisov, neskôr vydavatelia kníh, požadovať. Do poslednej litery, len potrebujem dostať šancu. Netvrším o sebe, že som Joanne Rowlingová, no fakt dokážem ukladať zmysluplné vety jednu za druhou. Ba dovoľím si tvrdiť, že aj tretiu za štvrtou. Práve preto ma škrie, že som nepochopená. Neakceptovaná. Neuznávaná. No len povážte, ako by ste sa vy cítili, keby sa vám stalo na prahu vašej kariéry to, čo mne. Napísala som rozhlasovú hru. Mala som vtedy sedemnásť rokov a sedemdesiatpäť kíl. Ja viem, že pri výške stopäťdesiatdva centimetrov to nebola najideálnejšia postava, s ktorou som sa dobýjala do dverí istého rozhlasového redaktora, ale tiež nemusel na mňa pozeráť ako na vypasenú húsenicu spadnutú zo stromu. Dlhú chvíľu ma nechal stáť vo dverách a ja som na jeho opuchnutý ksicht videla cez podrážky jeho priveľkých nôh. Boli také obrovské, že som mala pocit, že za stolom sedí Big-foot, Veľká noha, alebo ak chcete, kryptozoologická záhada, Yeti. Z pobrežia Tichého oceánu alebo zo Severnej Ameriky sem k nám pribehol len preto, aby sa mal čomu čudovať. Pohľadom som zaletela vyššie. Nad špičkami lakoviek, pár centimetrov vyššie, trčali hrubé kostené rámy okuliarov a z hustých obrív by sa dal vyrobiť príčesok.

– Mladá dáma, poviem vám to na rovinu, – odkašľal si, keď som podišla k stolu, aby som videla, s kým mám dočinenia, – čo ste napísali, je čistý paškvil. Nemá to dramatickú zápletku, vyvrcholenie ani rozuzlenie.

Cítila som, ako sa mi koža na hlave scvrkáva. Prihrbila som sa a slina, čo sa mi zasekla v hrdle, mi nedovolila prehovoriť. Len som nemo civela. Z úst som vypustila bublinu. Rozhlasový redaktor sa na mňa znechutene pozrel. Pokrčil čelo a vrchnú peru, čím odhalil zuby, ktorými by sa dal

prehrýzť aj hrubší kábel. Zhlboka som sa nadýchla a lapila dych. Jedovalo ma, že moja slová sú sekané a z ich kadencie je jasné, že si to v hlave musím dosť dlho urovnávať. Čierny bod pre mňa. Nemám pružné myslenie, briskné vyjadrovanie. O kombinatorike nehovoriac.

– Čo je zlé na príbehu o babe, ktorej sa vysmieľajú chalani, ktorí sa s pubertou nezmestia cez dvere, že je trošku pri sebe, – snažila som sa hájiť svoje svieže dielko, ale ako počujem, s retardujúcim účinkom. Nie je to moja teória, ale názor muža, ktorý má plešinu prekrytú riedkou prehadzovačkou sčesanou zozadu, z temena hlavy.

– Moja zlatá, klišé, klišé, klišé. Je to váš príbeh? – zarazilo ma, ako pohotovo ma odhalil.

Doparoma, to som taká čitateľná? Chcela som namietat, povedať, že je to somarina, že nepíšem o sebe, nie som nejaký narcis, no iba čo sa mi hlava na krku zatriasla. Prestúpila som z nohy na nohu, aby som preniesla váhu a uvoľnila som sa, ale bolo mi to na dve veci.

– A nie je jedno, či príbeh som opísala? Čitateľa... teda rozhlasového poslucháča to nezaujíma, – nahla som sa na ľavú stranu a cítila, ako sa mi sadlo nad gumičkou nohavíc prevalilo. Mala som čo robiť, aby som nezafunela. Ovládla som sa. Červený bod pre mňa.

– Mladí autori začínajú opisom toho, čo sami prežili. Viete mi prezradiť, – Veľká noha najprv zložila nohy zo stola, aby si uvoľnila miesto a mohla oň plieskať mojou prvotinou. Krv sa mi od jedu nahrnula do tváre. Zatočila sa mi hlava, – čo vás viedlo k tomu, že ste napísali toto takzvané veľdielo? Nebola to škoda papiera? Prečo?! Prečo ste sa vôbec do toho púšťali, – zdupľoval, akoby som nechápala prvú otázku.

– Akože prečo? Lebo som chcela čosi povedať.

– No ak ste mali čosi na srdci, bolo múdrejšie sa zveriť niektorej svojej kamarátke a nie ničieť naše lesy, – tentoraz hodil moju rozhlasovú hru na stôl.

Skĺzla sa z neho a spadla na zem. Listy zašuchotali. Nevšimal si to. Podišiel ku mne a vtedy bolo nad slnko jasné, že v predchádzajúcom živote bol Yeti. Ak nemeral dva metre, tak ani centimeter. Siahala som mu po brucho. Ustúpila som o krok dozadu a aj keď som nechcela, moja preplnená hlava kadečím, len nie triezvym uvažovaním, prešla z trasenia na poskakovanie. Rozbolel ma krk. Aj brucho.

– Cítila som pretlak, – vychrstla som zo seba.

– Aký? Rajčínový? – zachechtal sa a nadvihol hrubé obrvy.

Jeho obrovská hlava vyzerala ako termofor. Spľasla sa, len jej z nej trčali veľké ústa s hryzákmi. A vtedy sa to stalo. Po prvý raz v živote som mala chuť niekoho zabiť. Nemusím azda ani naznačiť, kto sa mal stať obeťou.

– To nemyslíte vážne! Nenechám sa urážať. Píšem na začiatočníčku celkom obstojne. Netvrdím, že som dokonalá. Som ešte len na prahu spisovateľskej a scenáristickej kariéry. Viem, že musím na sebe ešte veľa pracovať, ale... potrebujem priestor. Šancu. Hoci aj od vás, – zaškamrala som a samej zo seba mi zostalo ťažko, – všetci raz niekde a u niekoho začínali. Vy určite nie ste výnimkou, – pozrela som sa na neho odhodlane. Toto musím ustáť. Vybojovať si svoje miesto na slnku, pomyslela som si. Videla som vyjavený výraz v tvári Bígfoota a nevedela som, ako som na tom, nuž som pokračovala v ťažení, – cítim v duši pretlak. Musím to dostať zo seba, – precedila som pár slín pomedzi zuby a snažila sa, aby som sa dokázala udržať na nohách.

Mám ich tenké ako biliardové tágo. Napriek svojej nadváhe, do nôh a hrudníka nie a nie pribrať. To mám po rodičoch. Nielen po mame, aby som dala veci na pravú mieru. Termofor krížený s Yetim sa konečne zohol po rozhlasovú hru na zemi a otrčil mi jej názov pred oči. „Stmieva sa.“ Aj mne sa zatmelo. Pred očami. Zabalansovala som, ale muž, ktorý mi nemusel byť otcom, ale prarodičom, ma bolestivo schytil za lakeť. Vytrhla som sa mu a urazene naňho fľochla. Predstavila som si ho, ako visí na zárubni dverí. Sú dvojmetrové plus desať centimetrov zárubňa. Mohlo by to stačiť. Zúžila som oči a ďalej evokovala svoju predstavivosť. Videla som, ako sa s dámskou pančuškou omotanou okolo krku snaží dočiahnuť špičkami na zem, odraziť sa, no nedočiahne. Chýba mu jedinký centimeter. Tvár má purpurovo červenú a oči mu vyliezajú z jamiek. Chrčí čosi nezrozumiteľné a ja sa k nemu len nakloním a z dlane si urobím mušľu. Pýtam sa ho, čo hovorí, lebo mu nerozumieť ani mäkké f. A potom mu fľasnem do tváre otázku, či zhltol paradajkový pretlak, preto je taký červený. Moja predstava sa rýchlo rozplynie, keď zahromží jeho hlas. Vráti ma do reality.

– Stmieva sa, stmieva sa, k noci sa chýli... – ironicky povie a mne poskočí sánka.

– Vy ste... ste fakt horší ako... – chcem doložiť *vred na nose*, no ovládnem sa. Je mi jasné, že odídem s dlhým nosom. Ale Yeti predsa nie je jediným redaktorom na svete! Musím klopať na iné, ďalšie dvere.

– Poradím vám, slečna... akože sa to voláte, – poškrabkal sa v hlave a pohľadom zaletel k titulnej strane rozhlasovej hry, – Zita Zmetáková, ak ucítite pretlak, hocijaký, povedzme aj v duši, chmatnite rýľ, krompáč alebo lopatu a hajde k babke na záhradu. Alebo si vymyslíte nejakú inú, ale

v každom prípade fyzickú aktivitu, ktorá by vás zbavila pretlaku.

– Ale ja nemám žiadnu babku. Ani z otcovej, ani z matkinej strany, – rozplakala som sa.

Najradšej by som nafackala seba. Prečo som taká tupá, prečo neviem reagovať asertívne? Mala by som mu vydrapnúť papiere z ruky a zakričať na neho, že sa mu to raz vráti. Ale ja nie som schopná slova. S hlavou sklonenou ku kľúčnej kosti, utierajúc si sopeľ pod nosom, sklamané vycúvam z dverí, aby som za nimi mohla zavýjať ako tur. Rozhlasový redaktor za mnou vybehne na chodbu a podáva mi moje veľdielo, ktoré sa nestretlo s pochopením.

– Termofor! Yeti! Bigfoot! – vyvalí sa mi z hrude. Kričím na celú chodbu dlhú ako štrúdlá a odrazu sa mi chce poskakovať.

Termofor, alias Yeti, na mňa hľadá ako vyrazená poistka, ale mne je to už šuma fuk. Ruky má spustené pozdĺž tela a krv, ktorá sa mu nahrnula do tváre, mu narobila škaredé flaky na lícach. Tmavé puklice pod očami sčerneli. Schytil sa za bradu a možno by aj čosi povedal, ale ja som si zapchala uši a bežala odtiaľ preč, akoby ma niekto naspídoval. Moja misia sa skončila. Tadiaľto cesta k úspechu nepovedie. Už viem, že sú ľudia, ktorí nevedia iné, len kritizovať druhých. O to väčšmi, že sami nič nedokázali.

– Mňa neodradíte! – zakričala som, kým som nezmizla za rohom a nevstúpila do výtahu, – raz bude zo mňa veľká scenáristka a vy sa mi budete plaziť pri nohách, aby som pre vás čosi napísala.

Jeho reakciu som už nezachytila, pretože paternoster mi ponúkol naskočiť. Vybehla som na ulicu, pred budovu rozhlasu, a odrazu som sa cítila slobodne. „Zabila by som

“Á, ty paznecht. Ale za to mi nestojíš,“ pomyslela som si a vrhla sa do lahôdok, kde som na stojáka zblajzla dvadsať deka parížskeho šalátu a päť feferónového. Vedela som, že si to kruto odkrútim, ale keď som to zapila pollitrom kofoly, odgrgla si do dlane, až mi slzy zaliali oči, zdalo sa mi, že vyšlo slnko.

Na toto intermezzo som si spomenula aj po rokoch. Jediné, čo mi bolo ľúto, bolo to, že Termofor Yeti sa už nikdy nedozvie, ako sa mýlil. Som talent! Viem písať a raz budem spisovateľkou, scenáristkou, glosátorkou, fejtonistkou... a keď sa poriadne naštvem, hoci aj hobojsťou. No dobre, to som prehnela. Som hluchá. Hudobne. Nebudem hrať na žiadny hudobný nástroj, iba ak niekomu na nervové zakončenia.

Netušila som ani v časoch, keď moje dievčenské meno bolo Zmetáková a chalani sa ma pýtali, či som zmeták s krátkou alebo dlho rúčkou, že ľudí, ktorých budem iritovať svojím správaním, postojom a povahou, bude na mraky. Zdvihla som hlavu k oblohe a v duchu zaplesala, keď sa spustil lejak ako z krhly. Všetci bežali ako o dušu spasenú. Nechápala som to. Vari sú z cukru? Roztopia sa? Vychutnávala som si dažďové kvapky, ktoré mi bičovali tvár, a tešila sa, že obloha bola ako z olova. Krásne počasie na inšpiráciu. A tá ma nakopla hneď ako som prišla domov. Vlastne to ani nebol tak celkom domov, pretože som žila u strýka. Aby ste rozumeli. Moja mama ma kedysi „zabudla“ v kočičku pred obchodným domom. Vyparila sa ako gáfor. Až neskôr som sa dozvedela, že sa ma vzdala len preto, že nevedela, či som. Ale veď ja som predsa mamina, hovorila som si, no mama mi nerozumela. Nevedela som asi poriadne artikulovať. Našla si frajera, ktorý ju nadovšetko miloval. Aj nado mňa.

Sľúbil jej krásny život na zemi, ale pod podmienkou, že si urobí vlastné dieťa. Mama dlho neotálala. Podhodila ma pred obchod, až sa našli dobráci, ktorí zahlásili na políciu, že nejaké ryšavé škvŕňa s vytreštenými zelenými očami ziapa, až stráca dych. Putovala som do detského domova. Nebola som tam dlho. Len zo päť rokov, potom si ma prišla zobrať stará mama. Mamina mama. Keď začala poberať starobný dôchodok, usúdila, že nastal čas zvrátiť môj osud. Dovtedy by ma vraj nezvládla. Aj chodiť do práce, aj sa starať o vnúča. Otec neznámy. Možno, keby sama mama vedela, či ja som, postarali by sa o mňa starí rodičia z otcovej strany. A možno aj oveľa skôr. Takto sa teda starkej ulútostilo vnučky a keď som nastupovala do prvej triedy základnej školy, už som dochádzala do nej z trvalého bydliska nášho stredne veľkého mesta. So starkou býval mamin brat. Ten sa nikdy neoženil, lebo svadba partnerov rovnakého pohlavia nie je u nás legalizovaná ani dnes. Starká umrela, keď som išla na strednú školu. Strýko si ma už nechal, veď čo už so mnou, nuž som mu bola za mnohé vďačná. Mama ma nebola jediný raz pozrieť a s bratom neudržiavala ani písomný styk. Asi na to nemala čas. Mala dosť roboty so sebou. S mužom, pre ktorého ma odsunula na druhú koľaj, ba až na slepú koľaj, sa rozišla ani nie po dvoch rokoch. Naučil ju piť, ale nebola dosť učenlivá, lebo si nedokázala tak rýchlo ako on prechlastať pečienku. Druhý muž ju podvádzal naraz s dvoma ženami. Poslala ho k vode. Nevie, či k Balatonu alebo na Liptovskú Maru, ale vracal sa k nej v pravidelných periódach celé tri roky. Tretí partner, taký ten, čo mal dlhšiu záručnú dobu, jej liezol riadne na nervy. Podľa mňa sa nikdy nepodarilo zistiť, či z balkóna na treťom poschodí ozaj vypadol sám,

alebo mu niekto pomohol. Chcel vyvetrať periny cez balkón a ako ich prehadzoval, prehodil aj seba. Údajne sa zlomilo kovové zábradlie. Neverím. Nemohlo skorodovať za desať rokov od kolaudácie domu. Ale to je jedno. Aj tak som ho nikdy nevidela. A ako vravím, aj mamu som poznala len z rozprávania môjho strýka. Doviedol ma až do matúry a potom sa spláchol. Aj so svojím partnerom. O pätnásť rokov starším pánom, ktorý mal hrudník huňatý ako medveď hnedý a spod trička mu trčali bradavky. Hlas drevorubača. Hovoril mi pipulienka ryšavá, akože sa podobám na Pipi dlhú pančuchu, čo ma vynášalo k stropu. Bola som rada, že už k nám nechodí, ale na druhej strane, keď som našla rozlúčkový list môjho strýka, krvácalo mi srdce. Napísal mi, že som už dospelé dievča a že sa mám postaviť na vlastné nohy. Zanechal mi byt a zabezpečil prácu administratívnej pracovníčky v štátnom podniku. Mohla som v ňom bývať do skonania sveta – alebo do toho svojho. Túžil sa oženiť. V krajine, kde sú povolené registrované partnerstvá. Udržovali sme kontakt, ale postupne to šlo dostratena. Či sa huňatému pánovi a môjmu strýkovi podarila adopcia dieťaťa, som sa už nedozvedela. Až keď som bola ja raz vydatá a raz rozvedená a jediné, čo mi zostalo, boli blen v ústach a priezvisko Jankovská, prišlo parte. A vtedy som cítila, že na svete niet osamelejšieho človeka, ako som ja. Potrebovala som sa najprv vyplakať a potom dať svoje pocity na papier. Napísala som poviedku a poslala ju do novin s literárnou prílohou. Uverejnili mi ju a ja som bola na pokraji nervového zrútenia. Od radosti. To je fakt strašné, keď človek všetko tak prežíva. Prečo nie som viac racionálna ako emotívna. Keby som bola ako moja matka, určite by sa mi žilo ľahšie.

– Ale nemohla by si tvoriť. Písať. Plochí ľudia nevedia uvažovať o inom ako o sebe, – povedala som si nahlas a rozhodla sa, že teraz, keď už mám čosi odžité, nebudem to za sebou ťahať ako takú káru, ale zužitkujem prežité.

– Ty nechceš ísť študovať na vysokú? – spýtala sa ma pred cirka dvadsiatimi piatimi rokmi moja spolužiačka.

Mohla som tej trúbe orchestrálnej povedať, že by som rada, ale nemám žiadneho mecenáša? Musím sa postarať sama o seba a chodiť do zamestnania. Kde inde ako v kultúrnej inštitúcii. Nemyslím nejaké kultúrne stredisko či dom kultúry. Ja mám namierené rovno do najvyšších sfér. Do médií. A nie hocijakých. Rovno do televíznych. A čo? Za pokus nič nedám. A ani mne nikto nič nedá.

– Ty chceš robiť? Zošalela si? V živote sa ešte dosť namakáš, – ukázala mi spolužiačka krúžky na čele a ja som mala nutkanie fľasnúť jej po tvári.

Mokrý večeľ by bol tak akurát. Musí to byť hnus, keď vám niekto ním plesne po ksichte. Moja babka to raz urobila, keď som si ja neurobila úlohy, a pamätám si to podnes. Radšej strýkovým remeňom z gatí trikrát po krížoch.

– Stojím ti na káblí, či čo? Ja nemám fotrovcov ako ty, – hlas mi prešiel do fistule.

– Ale máš krásne ryšavé vlasy. Keby som ja také mala, vymenila by som ich za fotrovcov. Vieš, aká je s nimi ukrutná otrava? Do všetkého sa montujú.

– A vieš, aké je to deprimujúce, keď na mňa nejakí debilkovia pokrikujú, že som stála pod odkvapovou rúrou? Že som zhrdzavela?

Bola to básnická otázka. Spolužiačka odsackala, ani sa za mnou neobzrela a ja som ešte v ten deň vyplnila dotazník. Uchádzala som sa o miesto v administratíve v televízii MIX.

Ale reflektovala by som aj na post vrátničky. Prácu, ktorú mi zabezpečil strýko, som odignorovala. S tlčúcim srdcom som o pár dní stála na prijímacom pohovore pred šéfredaktorom, ktorý vyzeral ako kobra. Fakt. Guľatá hlava sa mu, ako by povedal môj strýko, ktorý mal korene v Trnave, hongrľala na tenkom krku. Okuliare lenonky mal posunuté na špičke špicatého nosa a zízal na mňa, akoby ma chcel zhltnúť aj s topánkami. Vyschlo mi v hrdle, keď sa ma spýtal, o aké miesto sa uchádzam.

– O trvalé, – vybafla som, načo sa pousmial a prijal ma. Povedal len, „pre vaše krásne zelené oči a ryšavé vlasy.“

Tri roky som robila dievča pre všetko. Televízna redakcia, v ktorej som pracovala, mala na starosti vzdelávanie. Ja sama som nebola dosť vzdelaná, preto som požiadala o možnosť študovať diaľkovou formou na vysokej škole. Televízia ŠOK, čo v preklade znamenalo Š – Štúdio, O – obraz, K – kamera. Nemala za úlohu vyvolávať dojem, že šokuje diváka, že prináša šokujúce či bulvárne správy, ale mix všetkého zo života obyčajného smrteľníka. Budovu televízie postavili na zelenej lúke za bránami nášho stredne veľkého mesta. Nech to bolo, ako chcelo, prekliala som šéfredaktora kobru a všetkých jej prisluhovačov a zaprisahala sa, že ja sa ta raz vrátim. A nebola som ďaleko od pravdy. Keď som sa do televízie po dvadsiatich rokoch vrátila, kobra zarezávala inde a mňa prijali na miesto redaktorky. Tí, ktorí ma poznali pred rokmi, ma nespoznali. Nenarástla som, to je síce pravda, ale zhodila som dvadsať kíľ, ostýchavosť a svojho bývalého manžela zo schodov. Nezostalo mi po ňom nič. Ešte mi aj byt po strýkovi vybielil, keď som bola hospitalizovaná v nemocnici kvôli podozreniu na sepsu. Už som bola pripravená na operačnom stole, keď sa všetko

zvrtilo a mňa na druhý deň pustili domov. Keď som videla, akej apokalypsy sa dopustil môj muž, teda v tom čase už ex, zaprisahala som sa, že mu zakrútim krkom, len čo vypátram, kam sa odprášil aj so svojou milenkou. Rátal, ten sviniar, že si s ním začínať po istých skúsenostiach nebudem. Že sa s ním za prsty ťahať nechcem. Mal pravdu. V čerstvej pamäti som mala výsluchy na políciu, obvinenia a nakoniec státie pred súdom pre trestný čin ublíženia na zdraví. Najdusivejšou vetou, akú som v živote počula, hlasom predsedníčky senátu, bola: Obžalovaná, vstaňte! a potom: Obžalovaná, sedte... Ťažko sa mi na to spomína aj dnes a nehovorím o tom nikomu. Možno raz. Niekomu. Spod obžaloby ma oslobodili, ale keď idem okolo budovy súdu a keď počujem policajné húkačky, mám svrbenie v žalúdku. Musela som sa od všetkého odstrihnúť, hlavne od svojej minulosti, a riešiť vlastnú existenciu. Zase som na všetko zostala sama. Možno by bolo super, keby sme na to boli dvaja, ale nemala som ani partnera a z manželstva s mojím ex nevzišiel žiadny plod lásky. Nie preto, že by som dieťa nechcela, ale muž tvrdil, že dieťa je priveľká investícia na to, aby sa nechal zruinovať fyzicky aj psychicky, a ja, stále nemajúc poňatie, čo je to asertivita, som mlčky pritakala. Na všetko, čo povedal. Je to moja chyba, nie jeho, pochopila som, ale už bolo neskoro. O rozvod som podala až vtedy, keď mi nejaká ženská v noci zavolala a chripela do telefónu, že jej ho mám prepustiť. Majú polročného syna a ja, keďže nemám nič, ani o nič neprídem. To nič bol môj ex, ale to som ešte vtedy nebola ochotná priznať si.

– Tak ty si tu nová, – nespýtal sa, skonštatoval kolega, ktorému ma napáskovali do kancelárie.

Sedel za stolom vykrútený ako paragraf. Nie aby sa otočil

celým telom, ale týral sa do paragrafu. Vyzeral ako škandinávsky troll. Nos dlhý, na konci krumpľovitý. Špicaté uši mu odstávali od drobnej hlavy ako radary, očičká čierne ako uhoľ, veľké ústa od ucha k uchu odkrývali noty na bubon. Čo je ortodoncia, nemal poňatie, inak by s tým niečo dávno urobil. No, nie som až taká nová. Ja som v televízii ŠOK už kedysi pracovala. Na skúšku.

– Počul som, – lakonicky poznamenal a hlavou mi ukázal, kam si mám sadnúť, – a počul som aj to, že viacerí za tebou kričali, aby si sa viac nevracala.

– Klebety! Trápne reči neprajníkov a závistlivcov. Zaujímal som sa aj o redaktorské miesto v redakcii vysielania pre seniorov, ale povedali mi, že mám čas, – snažila som sa byť vtipná.

Neviem prečo, ale troll mi bol sympatický. Vstal a podal mi ruku. Mal ju drobnú ako žena. Bol o dve hlavy vyšší. Siahala som mu po prsia.

– Matej. Cviko.

– Zita Zmetáková.

– To si mala šťastie, že sa tvoj muž tak volá. Meno pasuje k priezvisku, – nezdržal sa úškrnu, – asi zmätieš alebo pozametáš každého, kto ťa naserie.

– Je to moje dievčenské meno. Som rozvedená. Môj bývalý sa volal Jankovský. Chruňo Jankovský, – povedala som akoby mimochodom, čudujúc sa sama sebe, že to zo mňa tak poľahky lezie.

– To ma mrzí, – povedal, ako keby to bola nejaká tragédia, no znovu mu pohrával úsmev na perách.

– Mňa nie, – odvetila som, – z bytu odišiel len smrad. Dávno som už vyvetrala.

– Zdá sa, že sa len tak nedáš. Si ostrá.

– Ako britva.

– Budem sa snažiť nepohnevať si ťa, – zasmial sa a ja som vedela, že budeme kamaráti, – vyzeráš ako moja sestra.

– Myslíš preto, že aj ja mám ryšavé vlasy?

Matej Cvikov prikývol. Nadvihol obrvy a kým som si sadla, skúmavo si ma prezeral.

– Nenos zelenú farbu. Ryšavým nepristane.

– Je mi jedno, čo si o ryšavých a zelenej farbe hovoria iní. Ja sa cítim vo vlastnom tele dobre. A zelená mi pristane k očiam, – zaklamala som.

Spomenula som si, ako som si ráno v zrkadle rátala vrásky. Na čele mi pribudli ďalšie dve koľajničky. Asi budem musieť zájsť do ústavu lekárskej kozmetiky a poradiť sa, či sa podrobiť naťahovaniu kože alebo botoxu.

Netušila som, že o pár dní sa mi naskytne príležitosť, aká sa neopakuje. Akoby ma ktosi tam hore vyslyšal.

– V živote neexistujú náhody. Vždy sa čosi deje pre niečo, – potľapkala ma po líci Mária Čaperková, – a ty vyžehlenie vrások nutne potrebuješ. Nechcem sa ťa dotknúť, Zita, ale keby som ja mala na ksichte kožu ako nosorožec, niečo by som s tým urobila. To, že ťa šéfredaktor posielal urobiť reportáž na kliniku krásy, to musíš využiť. Určite si vybavíš zľavu.

Máriu Čaperkovú by som trhla medzi dverami, ale nemohla som. Pracovala ako redaktorka v redakcii zábavy a ja som jej chcela v blízkej budúcnosti odovzdať námietku rovno so scenárom, ktorý som napísala. O tom, že bol geniálny, som ani na chvíľu nezapochybovala. Ale o Márii Čaperkovej áno. Bola to tučná pandrava, obliekala sa ako dieťa mamky Pôstkovej a nech mi to odpustí, smrdela. Dozvedela som sa od kolegov, že jej kúpili k sviatku kozmetický balíček, ale ona

ho posunula svojej dcére. Lapala som po dychu, keď som ju videla nastupovať do auta k mužovi, ktorý vyzeral ako krásny Matuzalem. Ale zamlada. Hm. Ako k nemu prišla? Čo môže vidieť taký šarmantný muž na žene, ktorá nosí dederonové blúzky s čiernou sukňou nerovnakej dĺžky a roztrhanými pančuškami, nedepiluje si nohy, neholí sa pod pazuchami a v živote sa nenalíčila. Vlasy mastné, rovné, ostrihané na páža, no brrr.

– Ako je toto možné? Veď ona musí byť od neho o dobrých desať rokov staršia, – šomrala som si popod nos.

– O dvanásť, – zašmotil Matej Cviko a ja som si sťažka vzdychla.

– Prečo majú mrochtle šťastie?

– Lebo svet je nespravodlivý, Zitka, – povedal Matej a zastrčil si vlasy za odstavajúce radary.

Možno sa vie dohovárať s netopiermi, napadlo mi, ale rýchlo som odplašila myšlienky. Mala by som sa hanbiť. Matej je skvelý kolega. Do všetkého ma zasvätil. Nebolo mu ľúto času, ktorý mi venoval. Zapracovať nového redaktorka nie je jednoduché. Netušila som, čo všetko ma na novom pôsobisku čaká. Prechádzala som vážnou zmenou. A keby jednou. Nielenže som sa odstrihla od svojho bývalého, ale som skočila po hlave do novej práce. Ale akej. Do takej, po akej som celý život túžila. Len keby ma konečne iní uznávali. Ale to chce čas. Musím byť trpezlivá. Nič sa nedeje zo dňa na deň. A to by som už vo svojom veku a po skúsenostiach mala vedieť.